

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

צוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

אחרי

(חלק כב שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת אחרי, כ"ו ניסן, ה'תשפ"ד (א)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2024
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

אחרי

איז רש"י מבאר, אַז דער פסוק קומט דאָ זאָגן, "מגיד" – (ניט אויסצורעכענען די בגדי כהונה און דעם ציווי אַז מ'דאַרף זיי אָנטאָן ווען מ'גייט אַריין צו טאָן די עבודה בקודש, נאָר) אַז ער דאַרף אָנטאָן בלויז די בגדים, און ניט די "שמונה בגדים" (וועגן וועלכע מ'האַט געלערנט פריער אין פ' תצוה אַז אין זיי איז אהרן משמש אַלע מאָל).

ב. מען דאַרף נאָך אָבער פאַרשטיין:

הוספת תיבת "מגיד" אין פירוש רש"י איז בדרך כלל אין אַ פאַל ווען דער ענין וואָס רש"י זאָגט שטייט ניט בפשט הפסוק מפורש, נאָר "מגיד" – דער פסוק קומט זאָגן אַ געוויסע זאָך, נוסף אויף דעם וואָס ער זאָגט בפירוש⁸. איז דאָ ניט פאַרשטאַנדיק: דער ענין אַז ער טוט אָן נאָך ארבעה בגדים, ניט שמונה בגדים, שטייט בפירוש אין דעם פסוק?

אויך דאַרף מען פאַרשטיין דעם סיום פון לשון רש"י "אלא בארבעה ככהן הדיוט וכולן של בויך":

א) מען זעט אין פסוק אַז דאָ זיינען אויסגערעכנט ארבעה בגדים, איז וואָס דאַרף עס רש"י זאָגן?

ב) וואָס איז ער מוסיף ומחדש "ככהן הדיוט"; מ'ווייס דאָס שוין פון פריער (אין פ' תצוה) אַז אַ כהן הדיוט טראָגט נאָר "ארבעה בגדים".

ג) בכל אופן: למאי נפק"מ אַז דאָס איז "ככהן הדיוט"?

ד) "כולן של בויך" – עס שטייט

א. בתחלת פרשתנו, וואו עס ווערט דערציילט "ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן גו' ואל יבא בכל עת אל הקודש גו' בזאת יבוא אהרן אל הקודש", שטייט אין פסוק¹: "כתונת בד קודש ילבש גו'".

שטעלט זיך רש"י אויף די ווערטער "כתונת בד גו'" און איז מפרש: "מגיד שאינו משמש לפנים² בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ שיש בהם זהב³ לפי שאין קטיגור נעשה סניגור", אלא בארבעה ככהן הדיוט וכולן של בויך".

בפשטות איז דער פשט אין פירוש רש"י⁴: ער קומט דאָ פאַרענטפערן וואָס דאָ שטייט דער ציווי אויף אָנטאָן די בגדים ("כתונת בד קודש ילבש גו' בגדי קודש הם גו' ולבשם") ווי אַ נייע זאָך, אַ חידוש דבר; בשעת דאָס איז שוין מפורש נאָך אין פ' תצוה⁵, סיי דעם עצם חיוב צו מאַכן די בגדים און סיי דער חיוב זיי צו טראָגן, "בבואם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקודש ולא ישאו עון ומתו גו'".

וואָס גיט צו דער ציווי דאָ ביים דיבור לאהרן?

(1) טז, ד.

(2) כ"ה בדפוס רש"י שלפנינו. וכ"ה גם בדפוס ראשון. ובא' מכת"י רש"י (שתח"י) – "בפנים". ובדפוס שני ובכמה כת"י רש"י ליתא תיבת "לפנים".

(3) בדפוס ראשון וא' מכת"י רש"י (שתח"י) ליתא "שיש בהם זהב". אבל כ"ה בשאר הדפוסים וכת"י רש"י (שתח"י).

(4) מקורו בגמ' ר"ה כו, א. דיעה הא' בויק"ר פכ"א, יו"ד. ירושלמי יומא פ"ז ריש ה"ג.

(5) ראה גו"א, דבק טוב ושפ"ח כאן.

(6) כת, ב ואילך.

(7) שם כת, מג.

(8) ראה לדוגמא פרש"י פרשתנו יח, ג. ובכ"מ.

(9) שם כת, מ"ב.

די ד' בגדים (ווי געזאגט אין פ' תצוה¹⁵) „הכתנות שש מצנפת שש ואבנט גו“, געווען „שש משזר“¹⁶, משאכ דא ביוהכפא איז „כתנות בד ומכנסי בד גו“ ובאבנט בד גו ובמצנפת בד גו“ – ניש „שש משזר“, נאָר איין חוט¹⁷. און דעריבער רעדט דער פסוק נאָר וועגן (דער לבישה פון) די ד' בגדים.

און דאָס איז רש"י שולל מיט זיין פירוש „מגיד כו“ – ניש ווי מ'האָט געקענט לערנען אַז דער פסוק איז נאָר מפרט דעם שניי, וועלכער איז נאָר אין די ד' בגדים (אַבער ער איז ניש שולל די לבישה פון די אַנדערע ד' בגדים), נאָר „אינו משמש לפנים בשמונה בגדים“, דער פסוק קומט שולל זיין די בגדים „שהוא משמש בהם בחוץ“, אלא בארבעה ככהו הדיוט.

ד. אַבער אויך דער פירוש איז שווער, ווייל¹⁸

[נוסף לזה וואָס אויך לפירוש זה איז ניש גלאַטיק די הוספה „מגיד“, וואָרום סוף סוף איז רש"י ניש מוסיף אויף המפורש בפסוק, ער איז בלויז שולל אַ פירוש מוטעה ניש ווי די משמעות הפסוק – איז נוסף אויף דעם]

בפירוש אין פסוק ביי יעדערן פון די בגדים אַז ער זאָל זיין פון „בד“. וואָס איז רש"י מוסיף „וכולן של בוץ“?

ג. לכאורה וואָלט מען געקענט לערנען אַז רש"י קומט שולל זיין גאָר אַן אַנדער פירוש:

לערנענדיק דעם פסוק „כתנות בד קודש גו“, וואָלט מען געקענט זאָגן: היות אַז מ'ווייס שוין פון פרשת תצוה¹⁰ אַז אהרן כהן גדול האָט שמונה בגדים וואָס זיי אַלע זיינען „לכבוד ולתפארת“¹¹, ווי קומט עס אַז ביים אַריינגיין אחת בשנה לקודש הקדשים זאָל ער אַנטאָן נאָר פיר פון די בגדים, און ניש די אַנדערע פיר – ממעט זיין אין דעם „לכבוד ולתפארת“¹²?

מצד דעם וואָלט מען געלערנט, אַז דער פסוק קומט ניש זאָגן אַז ער דאַרף אַנטאָן נאָר די פיר בגדים, וואָרום ס'איז פשוט אַז ער דאַרף אַנטאָן (כמכש"כ פון אַ גאַנץ יאָר) אַלע שמונה בגדים (און ווי ס'איז משמע פון אַנדערע מפרשי התורה¹³). דער פסוק קומט זאָגן דעם שניי¹⁴ שביום הכיפורים – אַז די ד' בגדים דאַרפן זיין דאַמאָלס (ביום הכיפורים) אַנדערש: אַ גאַנץ יאָר זיינען

(10) כת, ד ואילך.

(11) כת, ב.

(12) ואף שגם בבגדי כהן הדיוט נאמר (שם כת, מ) „לכבוד ולתפארת“ – מובן, שאינו דומה לשמונה בגדי כה"ג. וראה רמב"ן שם, ב. רשב"ם שם, מ. סהמ"צ להרמב"ם מ"ע לג. – ועפ"ז מובנים דברי חז"ל (פרש"י במגילה יב, א ד"ה בגדי – מאסתר שם. ועוד) – כה"ג דוקא.

(13) ראה ראב"ע כאן. רשב"ם תצוה כת, לה. וכבר העירו מו"ק"ר פכ"א, ז (וראה מפרשים שם). וראה תו"ש מלואים לפ' תצוה סי"ז.

(14) וכמו שמצינו בפ' צו (ו, ג) שהכתוב מפרט רק ב' בגדים אף שפשוט שצריך ללבוש כל הבגדים. אלא שמחמת טעם מפרט רק ב' אלו – ראה רש"י ומפרשיו שם.

(15) כת, כט.

(16) פקודי לט, כת.

(17) ולהעיר שגם ע"ד ההלכה הרי כתב הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"ח הי"ד) כל מקום שנאמר בתורה שש או שש משזר צריך שיהי' חוט כפול ששה ומקום שנאמר בד אהי' חוט אחד לבדו כשר. אלא שברמב"ם שם מסיים „ומצוה מן המובחר שיהי' כפול ששה“. אבל ראה זבחים יח, סע"ב ובפרש"י שם שגם שזורין מעכב. וראה משנה למלך שם ה"ג בארוכה.

(18) ועוד: א) זהו היפך דעת רש"י (אבל ש"ע הש"ס דכל הבגדים צ"ל שש משזר גם בדיעבד, כנ"ל בהערה שלפנ"ז. ב) ועיקר: כבר מפורש בצו שם „ולבש הכהן מדרו בד (הכתונת) ומכנסי בד ילבש על בשרו“, דהנאמר בבגדי כהונה „שש“ היינו „בד“.

כו' וואָס ווערן אויסגערעכנט נאָך אונזער פסוק – דאַרפן אויך געטאָן ווערן אין די ארבעה בגדים.

דעריבער איז רש"י מפרש: „מגיד שאינו משמש לפניו בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ כו.“ אע"פ אַז פשטות הכתוב איז לכאורה משמע אַז ס'איז נוגע צו די ביידע קרבנות וואָס ווערן געזאָגט אין פריערדיקן פסוק, סיי דער חטאת און סיי די עולה – איז דער פירוש ניט אַזוי, נאָר דער פסוק קומט זאָגן אַז „אינו משמש לפניו בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ“, און דער איל לעולה איז דאָך הק' רבתו בחוץ²⁰. ולאידך, די אַלע ווייטערדיקע קע עבודות – די הזיית הדם פון די שני שעירי עזים און די קטורת כו' – איז דאָך אַלץ בפנים (אָדער צורך פנים²¹),

21) בסגנון אחר: כיון שנעשו בהדברים שדמם נכנס לפניו* הרי זה כהתחלת עבודת פנים. וראה יומא ס, סע"ב, „צורך פנים כפנים דמי“. אלא שע"ד ההלכה אמרינן זה לדעת ר"י (לענין הקדים מעשה לחבירו בבגדי לבן מבחוח) רק בשחיטה ובחפינה ולא בהגלה וידוי ושפיכת שיריים וכל מתנות הפרוכת ומזבח הזהב (ראה פרש"י שם ע"א ד"ה בבגדי לבן. וראה רמב"ם הל' עבודת יוהכ"פ פ"ה ה"ב). משא"כ ע"ד הפשט (ולעצם ענין לבישת בגדי לבן) אמרינן זה בכל העבודות הנעשות בדברים שנכנסים לפניו. וראה יומא מ, א ואילך. לח"מ לרמב"ם שם ה"א. ואכ"מ.

(*) וצ"ע בשעיר המשתלח לפרש"י אם הוא נחשב כקרבן אחד עם שעיר השני (שלכן הציווי דלקיחתם והעמדתם כו' נאמר על שניהם ביחד, שני השעירים (ראה פסוקים טז, ה. דח). וראה יומא רפ"ו (סב), א ואילך) והכפרה בדם של שעיר המזבח בפנים הוי (גם) כחלק (וכפרה) של (דם) שעיר המשתלח. ולהעיר מיומא מ, ריש ע"ב: יעמוד חי לפני ה' לכפר עליו (פרשתנו טז, י"ז) עד מתי כו' עד שעת מתן דמו של חבירו כו' בכפרת דמים הכתוב מדבר (ולהעיר שהוא דעת ר"י שס"ל (יומא ט, סע"א) שסדרן מעבב בדברים הנעשים בבגדי לבן **מבפנים**. וראה שם טז, א). אלא שרש"י בפירושו עה"ת פ"י לכפר עליו – שיתודה עליו (כדעת ר"ש שם). ואכ"מ.

דער סיום פון פירוש רש"י „(ככהן הדיוט) וכולן של בויז" איז ניט נאָר איבעריק, נאָר דאָס איז אַ הדגשה אויף להיפך; עס גיט אַ מקום לטעות אַז דער חידוש פון פסוק איז אין די ד' בגדים (וואָס דער פסוק רעכנט יע אויס), אַז „כולן של בויז" – היפך הנ"ל אין פירוש רש"י, אַז דער חידוש פון פסוק איז (בלויז) אין דעם וואָס ער טראָגט ניט די אַנדערע פיר בגדי זהב.

ה. איז דער ביאור בזה:

רש"י קומט פאַרענטפערן אַ שאלה וואָס שטעלט זיך אין פסוק: פאַרוואָס שטייט אַט דער פסוק (וועגן לבישת הבגדים) במקום זה? לכאורה האָט עס געדאַרפט שטיין – אָדער פאַר אַלע עבודות וקרבנות פון דעם כהן גדול ביום הכפורים (אין דעם פריערדיקן פסוק), אָדער נאָכדעם ווי דער פסוק רעכנט אויס די אַלע עבודות וואָס ער האָט געדאַרפט טאָן זייענדיק אָנגעטאָן אין די בגדים¹⁹.

פון דעם וואָס די תורה זאָגט דעם ציווי דאָ גלייך נאָך דעם פסוק „בזאת גו' בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה" וואָלט מען בפשטות געלערנט, אַז די ארבעה בגדים טוט ער אָן נאָר באַ דעם פר בן בקר לחטאת ואיל לעולה, זייענדיק די קרבנות המיוחדים לו ביום הכפורים.

אָבער פון די פסוקים ווייטער איז קלאַר, אַז: א) עולתו – דער איל לעולה – ווערט געטאָן אין אַנדערע בגדים, „ולבש את בגדיו“, וואָס דאָס מיינט די „שמונה בגדים שהוא עובד בהן כל ימות השנה"²⁰. ב) אַז די אַלע עבודות ביו עולתו – די שני שעירי עזים לחטאת פון עדת בני ישראל און די עבודת הקטורת

(19) לאחרי פסוק כב.

(20) טז, כד ובפרש"י.

אָבער בנוגע דער עבודה פון יום הכפורים עצמו – איז ניט פאַרשטאַנדיק: די גאַנצע עבודת יוהכ"פ, סיי עבודה בפנים און עבודה בחוץ, האָט ניט גע- דאַרפט זיין בבגדי זהב!²³

איז דער ביאור בזה אָנגעדייטעט אין דעם וואָס דער פסוק, "כתונת בד גוי" קומט בהמשך צום פסוק, "בזאת יבוא אהרן גוי":

דורך מקדים זיין גלייך בהתחלת עבודת יום הכפורים די ווערטער, "בזאת יבוא גוי בפר גוי" לערנט אונז דער פסוק, אַז די נקודה פון יום הכפורים איז (ניט די עבודת היום, נאָר) "יבוא אהרן אל הקודש", די כניסה לקודש הקדשים²⁴, און דאָס ברענגט די כפרה של יום הכפורים; נאָר בכדי²⁵ די כניסה לקודש זאָל זיין ווי עס דאַרף צו זיין – דאַרף זי זיין "בזאת", עס פאָדערן זיך פאַרשידענע קרבנות ועבודות (סיי בפנים און סיי בחוץ – ווי דער איל לעולה).

ובמילא איז פאַרשטאַנדיק, אַז די באַוואָרעניש פון "אין קטיגור נעשה סניגור" איז בעיקר (אין דעם אָרט פון כפרה דיום הכפורים –) אין דער עבודה בפנים²⁶.

(23) והרי מפורש (טז, כד), "וכפר בעדו ובעד העם" ע"ז ש"י צא ועשה את עולתו ואת עולת העם". ועל כל היום בכלל (טז, ל), "כי ביום הזה יכפר עליכם גוי".

(24) להעיר מב' הדיעות ביומא ס, ריש ע"ב: ר"י סבר מקום שמתכפרין בו פעם אחת בשנה ור"נ סבר דברים המתכפרין בהן פ"א בשנה.

(25) להעיר מיומא נ, א: במה הוכשר אהרן לבוא אל הקודש בפר כז. ושם ד, א: והאי בזאת מיבעי ל' לגופי' כז.

(26) בקה"ק (שבא בהמשך ל"יבוא אל הקודש"). וכפרשי יומא ס, א ד"ה מבפנים (וראה פרשי' שם מ, א ד"ה חוקה). ולא כפשטות לשון הרמב"ם (רפ"ה דהל' עבודת יום הכפורים), "בפנים בהיכל".

ובמילא ווערן זיי געטאָן אין די ארבעה בגדים.

און דאָס גופא איז דער טעם וואָס דער ענין הבגדים שטייט דוקא דאָ נאָכן פסוק, "בזאת יבוא אהרן אל הקודש גוי", ניט פריער פאַר אַלע קרבנות און ניט שפעטער נאָך דעם טיום פון די קרבנות המיוחדים פון יוהכ"פ:

מיט דעם זאָגט דער פסוק, אַז די לבישה פון די פיר בגדים איז ניט מצד (עבודת) היום פון יוהכ"פ, נאָר מצד "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" – דער חידוש פון (יום הכפורים, דער) שימוש בפנים; דער שימוש בפנים קען ניט זיין מיט שמונה בגדים, "שהוא משמש בהם בחוץ" (וואָס דאָ מיינט ער (בעיקר) ניט דעם שימוש בכל ימות השנה²², נאָר "שהוא משמש בהם בחוץ" ביוהכ"פ עצמו).

ו. עפ"ז ווערט אויך פאַרענטפערט אַ תמי' פאָרוואָס רש"י באַוואָרענט ניט אַ קושיא בפשוטו של מקרא:

וויבאַלד אַז "אין קטיגור נעשה סניגור", און דערפאַר טאָר דער כה"ג ניט משמש זיין בבגדי זהב – ווי קומט עס אַז בחוץ זאָל ער יע משמש זיין בבגדי זהב?

בנוגע צו עבודת כה"ג בכל ימות השנה – אפילו ווען ער טוט אַן עבודה וואָס ענינה איז כפרה – וואָלט מען געקענט ענטפערן, אַז "אין קטיגור נעשה סניגור" זאָגט מען נאָר אין יום הכפורים, וואָס כל ענינו פון אַט דעם טאָג איז (כשמו) – כפורים, און דערפאַר דאַרף די עבודה פון דעם טאָג זיין מיט אַ זהירות מיוחדת, ניט געבן קיין אָרט פאַר אַן ענין פון "קטיגור".

(22) כלשון רש"י שם ד"ה ולבש.

סוף קומט אויס אַז דער כה"ג איז דוקא ביוהכ"פ כאילו אַ מחוסר בגדים?²⁹

דערפאַר מוז רש"י באַוואַרענען, אַז דער כה"ג טראָגט אַרבעה, "ככהן הדיוט": דאָס וואָס דער כה"ג טראָגט בפנים נאָר אַרבעה בגדים, איז נישט דער פשט אַז ער טראָגט פיר פון זיינע אַכט בגדים²⁹, נאָר ער איז דעמאָלט משמש ווי אַ כהן הדיוט³⁰, וואָס מספר בגדיו איז (מלכתחילה) אַרבעה.

ח. דערמיט וועט מען אויך פאַרשטיין דעם סיום לשון רש"י, "כולן של בויז":

כוונת רש"י איז נישט נאָר צו מדגיש זיין אַז די ד' בגדים זיינען נישט קיין ענין של "קטיגור" – וויבאַלד אַז "כולן של בויז"; נאָר דאָס איז אויך אַ תוספת רא"י אַז דער שימוש בפנים ביום הכפורים איז "ככהן הדיוט"³¹:

וועגן דעם אבנט של אהרן שטייט אין פ' פקודי³² אַז ער איז געמאַכט געוואָרן פון "שש משור ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רוקם"

(אין פ' תצוה³³ וואו עס שטייט דער ציווי אויף עשיית הבגדים, שטייט נאָר אַז דער אבנט דאַרף זיין "מעשה רוקם", ער זאָגט אָבער נישט דערביי פון וועלכן מין (אָדער מינים) ער ווערט געמאַכט; משא"כ ביי עשיית הבגדים אין פקודי

ז. וויבאַלד אַז לויט פירוש רש"י איז דער חידוש פון פסוק "כתונת בד גוי" אין דער שלילה, אַז בפנים טאָר מען נישט משמש זיין מיט די בגדי זהב ווייל אין קטיגור נעשה סניגור – איז נישט גלאַטיק:

ווען מ'לערנט די פסוקים אין פ' תצוה, זעט מען דעם גודל הזהירות וואָס דאַרף זיין ביי לבישת הבגדים כדי די עבודה זאָל געטאָן ווערן אין אַן אופן פון "לכבוד ולתפארת", ביז אַז "המשמש מחוסר בגדים במיתה"²⁷ – היינט ווי קומט עס, אַז צוליב "אין קטיגור נעשה סניגור" זאָל דער כה"ג נישט זיין (בשלי-מות) "לכבוד ולתפארת", אפילו נישט טראָגן דעם פולען מספר בגדים כרגיל?

[ויש להוסיף: וואָלט מען געלערנט אַז ביום הכפורים איז אַ דין מיוחד בנוגע בגדי כהונה²⁸, אַז דער כה"ג דאַרף טראָגן אַן אנדער סוג בגדים, וועלכער איז מיוחד ליום הכפורים – איז נישט אַזוי קשה. דכשם ווי בכל ימות השנה האָט תורה אָנגעזאָגט אַ דין פון שמונה בגדים צו אַ כה"ג, האָט אַזוי אויך תורה אָנגעזאָגט אַ דין פון ד' בגדים מיוחדים ליום הכפורים;

וויבאַלד אָבער אַז לויט רש"י איז נישטאָ קיין דין וחידוש מיוחד אין די ד' בגדים וואָס דער כה"ג טראָגט, ס'איז נאָר פאַראַן אַן איסור צו טראָגן בגדי זהב ביוהכ"פ – ווערט די קשיא: סוף-

(29) להעיר מלשון רש"י, "שינוי משמש לפנים בשמונה בגדים כו' שיש בהם זהב" (אף שרק בחלק מהם יש זהב), ולא כלשון הגמ' ר"ה שם, ירושלמי וכן בויק"ר (הנ"ל הערה 4): מפני מה אין כה"ג נכנס בבגדי זהב כו'.

(30) להעיר מהגירסא בא' מכת"י רש"י (שתנ"ץ): בד' של כהן הדיוט.

(31) להעיר גם מטורי אבן ר"ה שם ד"ה מ"מ.

(32) כט.

(33) כח, לט.

וראה בארוכה לח"מ שם (אבל ראה בדבריו שם בסופו דגריס ברמב"ם "לפנים מן ההיכל". וכ"ה בקריית ספר (על הרמב"ם) שם).

(27) פרש"י שם כח, מג.

(28) ראה לקמן בפנים (סעיף ט) שכן משמע דעת הרמב"ם. ולהעיר מירושלמי יומא פ"ו סה"ב (ויק"ר פכ"א, יא): ולמה בבגדי לבן כו' כשירות של מעלן כך שירות של מטה כו'.

— רש"י איז מדייק אַז בפנים דאַרף ער משמש זיין אין „ארבעה ככהן הדיוט" (כנ"ל בארוכה).

עד"ז זעט מען דעם חילוק פון רש"י מיטן רמב"ם אין דעם חיוב פון בגדי לבן אין נאָך אַן ענין:

דער רמב"ם³⁹ זאָגט אַז „עבודות המיוחדות ליום זה בבגדי לבן". בגדי לבן איז אַ דין אין עבודות היום. וואָס דערין איז פאַראַן אַ שוועריקייט — דער איל לעולה און איל העם זיינען עבודות המיוחדות ליום הכפורים⁴⁰, און אעפ"כ זיינען זיי נישט בבגדי לבן.

רש"י פאַרבינדט אָבער דעם חיוב פון בגדי לבן מיט „פנים", ס'איז נישט תלוי אין עבודות היום נאָר אין דעם אָרט פון דער עבודה — אַלץ וואָס ווערט געטאָן אין פנים (אָדער עכ"פּ צוליב עבודת פנים⁴¹) דאַרף געטאָן ווערן בבגדי לבן. וואָרום, ווי גערעדט פריער, איז לויט רש"י (בפשוטו של מקרא), דער עיקר כפרה פון יום הכפורים איז מצד דער כניסה לפני ולפנים, און די עבודות היום זיינען בלויז אַ תנאי ומכשיר צו זיין כניסה.

יו"ד. ואולי יש לומר, אַז די צוויי ענינים הנ"ל — (א) צי בגדי לבן איז אַן

שטייט אַז אבנטו של אהרן כה"ג איז געווען פון די מינים הנ"ל).

קומט אויס, אַז אבנטו של אהרן איז נישט נאָר פון „בד" — היינט ווי זאָגט דער פסוק „ובאבנטו בד יחגור"? איז דערפון געדרונגען, אַז די בגדים זיינען נישט די בגדי כהן גדול, נאָר דאָס זיינען די „ארבעה ככהן הדיוט"³⁴,

און רש"י נעמט אַן (בפשוטו של מקרא), אַז דאָס וואָס דער פסוק טיילט אויס אבנטו של אהרן (אין פ' פקודי) — און דערמאָנט נישט די אבנטים פון בניו (כאָטש דאָרטן גופא³⁵ דערמאָנט דער פסוק די אַנדערע ג' בגדים פון בני אהרן) — איז ווייל דער פסוק רעדט דאָרט דוקא וועגן אבנטו של אהרן, משא"כ די אבנטים פון בני אהרן זיינען געמאַכט געוואָרן אַנדערש (בלויז פון בד)³⁶.

ט. וי"ל אַז דאָס איז — פון די ענינים מופלאים ע"ד ההלכה שבפירוש רש"י: רש"י איז מחולק מיטן רמב"ם אין דעם גדר פון די בגדי כה"ג ביוהכ"פ:

דער רמב"ם³⁷ זאָגט „בגדי כהונה שלשה מינים, בגדי כהן הדיוט ובגדי זהב ובגדי לבן" — לשיטת הרמב"ם זיינען די בגדי לבן של יוהכ"פ אַן אַנדער מין בגדים; נישט אַז ס'איז אַן איסור צו טראָגן בגדי זהב בפנים ובמילא בלייבן ביי אים איבער (נאָר) פיר פון זיינע אַכט בגדים, נאָר עס איז אַ דריטער מין בגדים³⁸.

(34) אבל ראה משכיל לדוד כאן.

(35) לט, כז"כח.

(36) ובגמ' פלוגתא באבנטו של כהן הדיוט — ראה יומא ו, א (ובפרש"י ותוס' שם). יב, סע"א ואילך. ולהלכה פסק הרמב"ם (רפ"ח מהל' כלי המקדש) דרקום בצמר.

(37) רפ"ח מהל' כלי המקדש.

(38) להעיר גם מהשגת הרמב"ן על ספהמ"צ להרמב"ם מ"ע לג שמקשה לדעת הרמב"ם שם ד, ה"י ראוי שתמנה מצות בגדי לבן ביום הכפורים

מצוה אחרת (מצוה בפ"ע). וראה מפרשי סהמ"צ שם. ביאור הרי"ף פערלא לסהמ"צ לרס"ג מנין הפרשיות פרשה ס"ב.

(39) רפ"ב מהל' עבודת יוהכ"פ.

(40) ראה רמב"ם שם פ"ה ה"ג ובסמ"מ שם. ובקריית ספר שם: איל ושעיר המוספין שעשאן קודם עבודת היום לא עשה כלום דאיל העם כתיב בהדי עבודת היום כדכתיב את עולתו ואת עולת העם. וראה גם פרש"י יומא ס, סע"א ד"ה בבגדי זהב. וראה לשון הרמב"ם בהכותרת להלכות עבודת יוהכ"פ. ובמנין המצות וסהמ"צ מ"ע מט.

(41) ראה לעיל הערה 21.

אידן און ברענגען אלעמען „לפני ה'“, נעענטער צום אויבערשטן לתורתו ולמצוותיו, דאָרף ער צום אלעם ערשטן וויסן, אַז דערצו פאָדערט זיך אַז ער זאָל אַריינגיין „לפנים“. ער דאָרף זיך דער־גרונטעווען, „אַריינגיין“ אין זיין פנימיות הנפש און בכח זה דוקא קען ער אויפטאָן אַ כפרה וטהרה אויף זיך און אויף אַ צווייטן.

און דער וועג צו אַריינגיין לפנים איז — דורך אויסטאָן זיין „לכבוד ולתפארת“ די בגדי זהב. כל זמן ער פילט זיין „לכבוד ולתפארת“, קען ער נישט אַריינגיין אין „פנים“, פנימיות הכוונה.

דוקא בשעת ער פילט זיך ווי אַ כהן הדין — נישט בבגדי זהב נאָר בבגדי לבן, „כולן של בוך“ — ביי אים איז מאיר דער ענין הפשיטות⁴⁴

דאָס דוקא מאַכט אים ראוי צו אַריינגיין לפנים, און דורך דעם פועלן אַ כפרה וטהרה און נישט נאָר אויף זיך, נאָר אויך אויף אַ צווייטן, ביז אַז

וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל⁴⁵.

(משיחת ש"פ אחרי תשל"ו)

(44) ראה לקו"ת פרשתנו כח, סע"ב ואילך. ובארוכה עטרת ראש שער יוהכ"פ פ"ה ואילך (ל).

(45) פרשתנו טז, יז.

ענין שלילי אָדער אַן ענין חיובי, (ב) צי בגדי לבן איז פאָרבונדן מיט עבודות היום אָדער מיט כניסה לפנים — זיינען תלוי זה בזה:

אויב מ'זאָל לערנען אַז ס'איז אַ דין מיוחד וחיובי פון בגדי לבן, איז מסתבר צו זאָגן אַז דאָס איז אַ דין אין עבודת היום. וואָרום כשם ווי בגדי כהונה בכלל זיינען פאָרבונדן מיט עבודת הכהנים⁴², אַזוי איז דער דין מיוחד פון בגדי לבן אַ פרט אין דער עבודה המיוחדת פון דעם טאָג.

אויב אָבער דער ענין פון בגדי לבן איז אַן ענין שלילי — עס טאָרן נישט זיין בגדי זהב — איז מסתבר צו זאָגן, אַז דער איסור איז פאָרבונדן (נישט מיט דער עבודה גופא, נאָר) מיט דעם מקום פון דער עבודה וואָס „דערלאָזט“ נישט אַן ענין של זהב.

יא. פון דעם פרש"י האָט מען אַרויס אַ הוראה אין עבודת ה':

בשעת אַ איד וויל פועל זיין „לפני ה' תטהרו“⁴³ בנוגע זיך און בנוגע אַ צווייטן

(42) ראה רמב"ם הלכות כלי המקדש פ"י ה"ד. סהמ"צ להרמב"ם שם. ובמפרשים שם.

ולהעיר מהשקו"ט אם בגדי כהונה הם רק בשביל כהן העובד או שהעבודה בעצמותה זקוקה להבגדים (ראה אתוון דאורייתא כלל יט. בית האוצר ח"ב כלל יו"ד. וש"ג). ואכ"מ.

(43) פרשתנו טז, ל.

